

belépés
regisztráció

ROVATUNK TÁMOGATÓJA A WIENERBERGER

ÉPÍTÉSZET

Megfeneklett felhőkarcolók

2009.03.03/10/09 16:34 - hg
1 hozzászólás - szóljon hozzá Ön is!

2008 a felhőkarcoló-építés történelmének legsikeresebb éve volt mind a darabszámot, mind az átadott négyzetmétert tekintve egy nemzetközi szakmai szervezet számításai alapján. Annak ellenére is, hogy az év második felére a gazdasági válság begyűrűzése az építőiparba nyilvánvalóvá vált. A hazai szakma eddig komolyabb sérülések nélkül vészeltte át a vihart – az egyetlen komoly hírnek az Erick van Egeraat Architects budapesti irodájának bezárása, majd az anyaintézménynek a Városháza Fórum kútba esésével fenyegető csődje bizonyult. A világ más tájain sokkal súlyosabb gondok fenyegetnek.

Mint építészeti műfajt a felhőkarcolókat sújtja a leginkább a gazdasági válság. A magasház építési költsége fajlagosan meghaladja az átlagos irodaházét; a költségek csak később, a jóval több kiadható felületből befolyó bérből térülnek meg. Egy felhőkarcoló építéséhez tehát elsősorban óriási hitelekre van szükség – és épp ez az, amihez napjainkban szinte lehetetlen hozzájutni. Az Emporis építőipari szakportál 2008 végén készült felmérése szerint addigra már a világ felhőkarcoló-építkezéseinek közel tíz százalékán megállt a munka, mégpedig szinte kivétel nélkül a befagyasztott hitelezések miatt. Akkor az Egyesült Államok és Ázsia vezette a leállított építkezések listáját; előbbiben a 203 torony közül 21, utóbbiban a 840 közül 84 került parkolópályára. Azóta újabb leállítások hírei is napvilágot láttak: félbemaradt például az ezer kilométeres magasságával abszolút csúcstartónak tervezett dubai Nakheel Tower előkészítése.

Bár a számarányok eltérőek, a válság globális mivoltát mi sem jelzi jobban, mint hogy minden földrészre kiterjed. Hazánkban, ahol a Raiffeisennek a pesti Árpád-hídi metrómegálló mellé tervezett, évek óta halasztgatott projektjén kívül nincsenek valódi toronyház-beruházások, ennek nincsenek nyilvánvaló jelei; ám a világ nagyvárosaiban mind több a munkások nélkül meredező toronycsontváz, vagy a megüresedett alap.

A krízis nem egy esetben a legismertebb építészeket érinti, akik emiatt kénytelenek munkatársaik egy részétől ideiglenes vagy végleg megválni. A Foster & Partners-nek több folyamatban lévő munkáját, így a U2 számára Dublinban tervezett tornyot, a vietnámi River Tower-t és az Oroszország legmagasabbjának szánt Russia Tower-t is felfüggesztették, így Sir Norman Foster nemrég az iroda 25%-os leépítését jelentette be. Ugyanez történt Richard Rogers-szel is, aki Londonba tervezett felhőkarcolójának felfüggesztése után döntött az elbocsátásokról. (Erre a hírre leállították a Rogers Stirk Harbour & Partners másik, a New York-i WTC területén épülő tornyának munkálatait is.) A skót RMJM nemcsak Moszkvában épülő, majdan a városházának otthont adó látványos spiráltornyát tudhatja veszélyben, de erősen inog a szentpétervári Okhta Center háromszáz méteres tornya is – a város ugyanis nemrég bejelentette, hogy kiszáll a finanszírozásból, így az teljes

egészében a projektet kezdeményező Gazpromra marad. Még a világ legdivatosabb építészduója, a svájci Jacques Herzog és Pierre de Meuron életét is megkeseríti a válság: felfüggesztették nagy csinnadrattával beharangozott New York-i tornyuk, az 56 Leonard Street építését – a célcsoport szupergazdagok vagyona ugyanis erősen megcsappant az elmúlt hónapokban.

Megfeneklett felhőkarcolók 2009-ben

Kevesen veszik maguknak arra bátorságot, mint a világhírű spanyol Santiago Calatrava, aki 11,3 millió dolláros jelzalogot terhel Chicagóba tervezett és egyelőre az alapozási munkáknál járó épületére, mondván: a fejlesztő hónapok óta nem fizeti járandóságát. A válság miatt egyébként is lelassított építkezés így akár végleg leállhat. Chicago egy másik építkezését, a város ötödik legmagasabbjának szánt Waterview Tower-t már 2008 elején megakasztották a finanszírozási problémák; a 26 emeletnyi torzó (építész: Thomas Hoepf) azóta üresen áll.

Moszkva, London és néhány amerikai nagyváros tartoznak a válságtól leginkább sújtott települések közé. Mindegyőjüket megelőzi azonban Dubai, ahol az építési lázban égő városra loccsantott vödörnyi hidegvízben hatott a hitelek hirtelen elmaradása. A Nakheel Tower mellett leállt többek közt a Thompson, Ventulett, Stainback and Associates hajladoszó komplexuma, a fantáziadús nevű Dubai Towers építése, nem látni munkást az 510 méterre nyúló Burj Al Alam (Nikken Sekkei Ltd.) építkezésén, és a hírek szerint megakadtak a közelmúltban szintén elbocsátásokat beharangozó Zaha Hadid táncoló tömbjei, a Signature Towers munkálatai is.

A gazdasági válság előtti építőipari fellendülés minden földrészen hatott – így most mindenhol sorolhatunk jelképes erejűnek szánt projekteket a krízis erejének demonstrálására. Dél-Amerika egyik legmagasabb tornya, a 72 emeletesre tervezett santiagoói Torre Gran Costanera építése a 22. szintnél állt le. Az ország harmadik legmagasabbjaként az ausztráliai Brisbane-be tervezett, 293 méteres Vision helyén autóparkoló működik addig, amíg a tulajdonosok el nem döntenek: eredetileg tervezett formájában fejezik-e be az épületet. A 317 méteresnek szánt jakartai BDNI Center 1 világhírű tervezője, I. M. Pei hongkongi banktornyának jegyeit viseli majd magán – ha valaha elkészül, jelenleg ugyanis nem történik semmi a területen. A kínai Dalian városában nemrég tették közzé a Coop Himmelb(l)au által tervezett konferenciaközpont látványterveit, a város másik jelképe, a tervek szerint 420 méterre nyúló Dalian International Trade Center építése azonban jó ideje megállt. A Panama-csatorna közelébe tervezett, 340 méteres is túlnyúló toronykomplexum, a Faros del Panamá környékén szintén nem történik semmi – az épületegyüttest egyébként a budai Skála helyén épülő Allee brit közreműködője, a Chapman Taylor tervezte.

Egyelőre senki sem tudja, mikor lesz elegendő banki fedezet a leállított projektek újraindításához. A cikkünk elején említett szakmai szervezet, a Council on Tall Buildings and Urban Habitat idézett jelentésében azt jósolta:

2020-ra az évekig csúcstartó, nemrég a Burj Dubai mögött a második helyre szorult Taipei 101 már csak a huszadik lesz a legmagasabb felhőkarcolók sorában. Kétséges azonban, hogy egy évtized elég lesz-e a megrendült befektetői bizalom helyreállításához.

KAPCSOLÓDÓ CIKKEK

- Tízezrek elbocsátásával jár az építőipari válság
- Az ír építészek harmada állástalan a krízis miatt
- Válság az építészetben - eddig
- Leállnak a válság miatt a Yale bővítései
- A válság miatt bajba került a londoni olimpiai park

Impresszum | Médiaajánlat | Ombrello Csoport | Feliratkozás hírlevélre | Elfelejtett
powered by: Ombrello Media © Minden jog fenntartva.

